

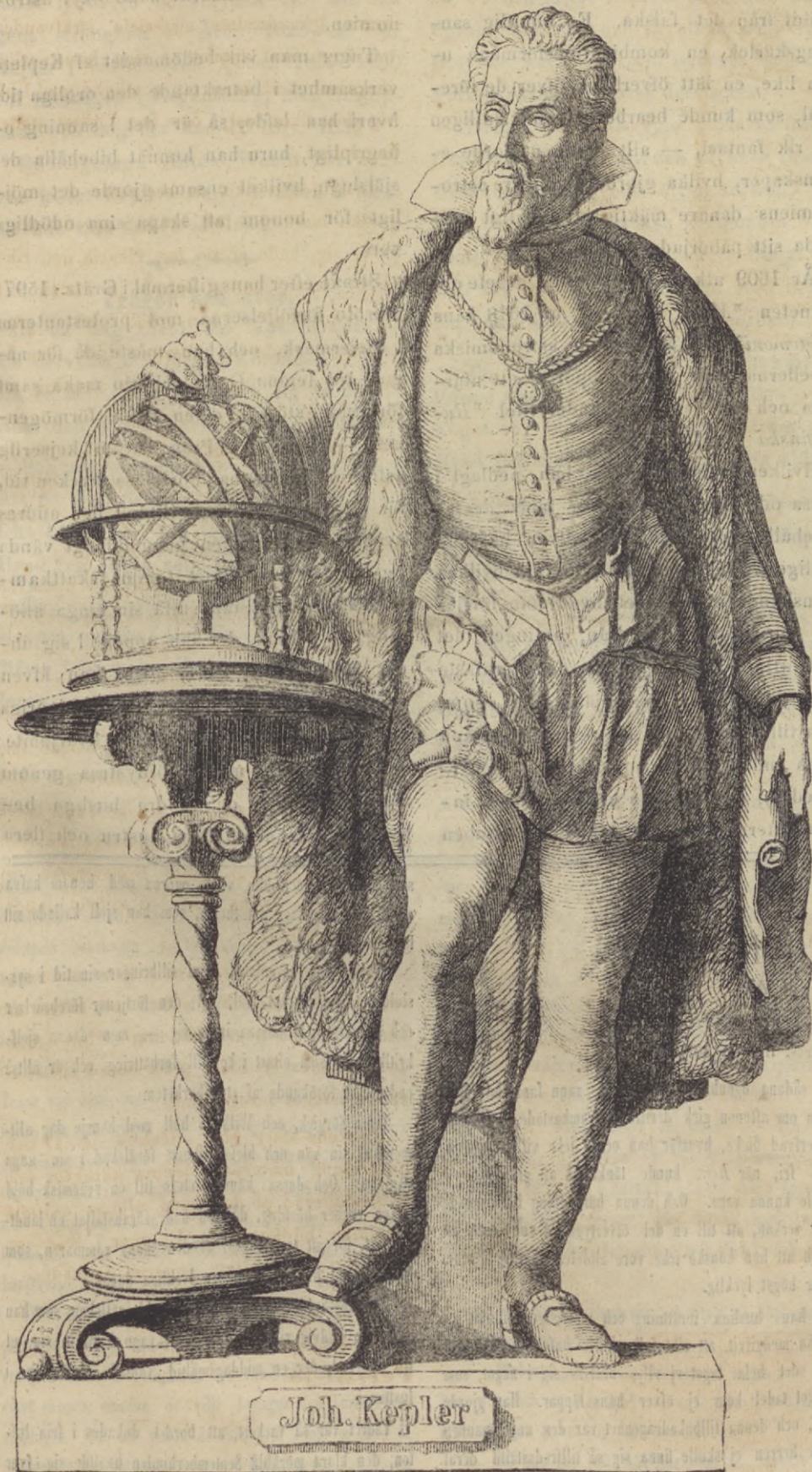
Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 31. Utkommer hvarje Söndag. Götheborg den 1 Augusti 1858. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. XII årgången

Johannes Kepler.

Johannes Kepler.

(Ur "Illustrirte Zeitung.")

Den nyare astronomiens skapare, Johannes Kepler, föddes den 27 Dec. 1571 af meddellösa föräldrar, hvilka då voro bosatta i den forna riksstaden Weil i Schwaben.

Sedan dessa år 1575 öfverflyttat till Würtembergiska staden Leonberg, fick sonen, genom understöd af Würtembergiska statsstipendier, tillfälle till undervisning i landets klosteskolor och utmärkte sig, såväl der, som vid universitetet i Tübingen, hvilket han år 1589 besökte, genom stor flit och ett älskvärdt uppförande, framför alla sina jemnåriga.

Han studerade i evangeliska seminariet teologi, erhöll år 1591 magistergraden och afhöorde utom de teologiska föreläsningarne äfven öfriga för seminaristerna föreskrifna kollegier, hvaribland också matematik och astronomi för professor Mich. Mästlin.

Då de Steyermarkska ständerna år 1593 önskade få en lärare i matematik och därför vände sig till Würtembergiska regeringen, blef Kepler föreslagen till denna befattning och af dem anställd som "matheseos och etheos" professor. Kepler, som hittills behandlat matematiken endast som bisak, måste följa sin öfverhets kallelse och tillträdde med friskt mod och ungdomlig ifver sitt nya embete i April 1594.

Jemte sitt lärare embete fick han sig äfven uppdraget, att utarbete Steyermarks almanack och det var detta, som hufvudsakligen föranledde Kepler att sysselsätta sig med astronomiska studier. Under dessa studier, dem han, likasom allt annat, hvarmed han grep sig an, ej inskränkte till det, som låg närmast förhanden, utan bedref i större skala, kom han på den tanken, att de af Copernicus uppgifna förhållandena i afseende på planeternas afstånd och omloppstider möjligen skulle kunna grundas på en allmän lag. Tanke och handling blefvo nu ett! Snart stod den af honom nyupptäckta världen tydlig för hans själ, och redan i Juli 1595 skickade han sin lärare Mästlin det manuskript, i hvilket han nedlagt sina tankar, och denne lät år 1596 trycka detta i

Tübingen (*Mysterium cosmographicum seu Prodromus dissert. cosmographicarum*).

I likhet med Mästlin insåg äfven den utmärkte forskaren Tycho Brahe af denna skrift den unge författarens utomordentliga talang och uppmanade honom derföre, att deltaga i de studier och arbeten, dem han, fördrifven från sitt hemland Danemark, ämnade fortsätta vid kejsar Rudolf den andres hof i Prag. Kepler följde, i Oktober 1600, Tychos inbjudning, och först ifrån detta ögonblick kunde han helt och hållet egna sig åt den vetenskap, som han börjat älska.

Men blott ett år varade det för de båda männen lika upplifvande och intressanta personliga umgänget. Tycho dog i Oktober 1601, och Kepler fick af kejsaren i uppdrag, att granska hans efterlemnade skrifter, att utvälja det, som vore lämpligt att offentliggöras, samt att utarbete de talrika iakttagelserna till astronomiska tabeller. Det var en underbar ödets skickelse, att de Tycho'ska iakttagelserna, de bästa och fullständigaste på den tiden, ja de enda på hvilken en säker astronomisk byggnad kunde grundas, kommo i händerna på den man, som ensam bland sina samtida var mäktig att tillämpa dem.

Kepler hade en nästan öfvernaturlig arbetskraft och en beundrandsvärd verksamhet och ihärdighet, äfvensom en oförliknelig förmåga att uppfatta alla vetenskapliga föremål samt slutligen äfven ett förvånande minne, hvarigenom han inom kort tid till den grad utbildade de brist-

fälliga insigter i astronomien, han vid universitetet förvärfvat sig, att tillochmed Tycho uttalar sin förvåning deröfver och hans lärare Mästlin erkänner honom såsom sin mästare. Såväl de gamlas som de nyares och hans samtidas astronomiska skrifter voro honom icke blott till hufvudinhållet bekanta, utan äfven i hans själ noga bearbetade, hvarvid det sanna blifvit med en fin kritisk förmåga skildt från det falska. En omutlig sanningsskärlek, en kombinationsförmåga utan like, en lätt öfverblick öfver de föremål, som kunde bearbetas, samt slutligen en rik fantasi, — allt detta utgjorde egenskaper, hvilka gjorde den nyare astronomiens danare mäktig att lyckligt fullända sitt påbörjade verk.

År 1609 utkom hans viktiga arbete om planeten "Mars' rörelser;" år 1618 hans "Harmoni" och år 1627 de astronomiska tabellerna, han fått i uppdrag att utarbete och dem han utgaf under titel "Rudolfinska Tabeller."

Hvilken oändlig möda han nedlagt i dessa odödliga verk, derför talar dessas innehåll, men derför tala äfven hufvudsakligen hans manuskript, vid hvilkas granskande man ej vet hvad som förtjenar den största beundran, antingen det outtröttliga tålmodet och den jernfasta fliten eller denne mans själsstorhet, som, utan tillhjälp af den högre matematiken (hans enda källor voro Euklides och Arkimedes), och med de allra enklaste instrumenter, man kan tänka sig (tuben

blef först 1610 bekant), endast hänvisad till sig sjelf och ofta kämpande med näringsbekymmer, ändå aldrig lemnade det mål ur ögonsigte, som han för sig utstakat och som han äfven segrande uppnådde.

Ofvananförde verk äro ej de enda, den store mannen efterlemnade; han har äfven utgifvit en optik, en dioptrik, en stereometri samt en utmärkt handbok i astronomien.

Tager man vid bedömandet af Keplers verksamhet i betraktande den oroliga tid, hvari han lefde, så är det i sanning obegripligt, huru han kunnat bibehålla det själslugn, hvilket ensamt gjorde det möjligt för honom att skapa sina odödliga verk.

Straxt efter hans giftermål i Grätz (1597) utbröto förföljelserna mot protestanterna i Steiermark, och han måste då för någon tid lemna Grätz och sin maka samt förlorade största delen af sin förmögenhet. — Anställd i Prag såsom kejsarlig astronom måste han bortslösa mycken tid, för att uppfylla kejsar Rudolf den andres nycker, samt mången gång fäfanget vända sig till den som oftast tomma skattkammaren, för att kunna utfå sin ringa aflöning. — I Linz, der han uppehöll sig under åren 1611—1627, hade han äfven många obehagligheter af det trettioåriga krigets våldsamma verkningar, hvarjemte hans lif äfven måste fördystras genom näringsomsorger och andra husliga bekymmer, såsom då hans hustru och flera

som han sjelf, och han ville öfvergå med honom hafva en diskussion öfver det thema, som han sjelf kallade sitt lättsinnes kapitel.

Hvarje ung menniska, som tillbringar sin tid i sysslöshet, vet mycket väl, att den förtjenar förebråelser och gör sig sjelf sådana inom sig — men denna sjelfkritik leder som oftast icke till förbättring och är alltså endast ett förökande af straffbarheten.

Tiden förgick, och Wilhelm höll med hvarje dag allmera af sin vän och blef alltmer förälskad i sin unga väninna. Och dessa känslor stego till en svärmisk höjd på en vacker höstdag, då han hade föranställt en landtlig fest, för att taga farväl af den sköna sommaren, som hade skänkt honom så många lyckliga dagar.

På hans inbjudning hade ett utvaldt sällskap, som han sjelf och Ludvig ridande åtföljde, i vagn begifvit sig ut till Sölleröd, der en middagsmåltid väntade deltagarne i lusturen.

Vädret var så vackert, att bordet dukades i fria luft; den klara mörkblå Septemberhimlen hvälfde sig i fyer

RÄTT OCH ORÄTT.

Af

Carl Bernhard.

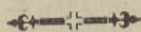
(Forts. fr. N:o 30.)

uru klappade icke Wilhelms hjerta i sådana ögonblick! Och huru sann fann han icke den anmärkning, som Ludvig, då man om aftonen gick derifrån, framkastade, att Emma Nohr verkligen var en söt och oförderfvad flicka, hvarför han också icke ville försvärja, att han en gång kunde förälska sig i henne, ifall hon ännu vore fri, när han kunde tänka på att gifva sig — men så såg det i sjelfva verket redan nu ej mera ut att hon skulle kunna vara. Och denna häntyding beledsagade han med en hastig sidoblick på Wilhelm, hvilken ej förfelade den verkan, att till en del öfvertyga denne om, att han sjelf hyste mycket varma och allvarliga känslor för Emma, och att hon kanske icke vore alldeles likgiltig derför. Och dervid klappade hans unga hjerta ännu häftigare, och han var högst lycklig.

Majoren hade flera gånger besökt honom. Han hade berömt hans husliga inrättning och visserligen funnit att den väl kunnat vara ställd på mindre stor fot; men han hade tillika medgifvit, att rikt folk skulle hafva vackra och dyra saker, för att gifva handtyrkarne förtjenst. Han tycktes på det hela taget ej vilja blanda sig i något, som tillhörde Wilhelm, och när han icke berömd, så teg han, och något tadel kom ej öfver hans läppar. Han gjorde ej en enda fråga om Wilhelms sysselsättningar eller umgängeskrets, och denna tillbakadragenhet var den unge mannen ganska behaglig; ty han hade en dunkel aning om, att den gamle herren ej skulle finna sig så tillfredsställd deraf

barn under denna tid dogo. En stor sorg vållade honom under denna period den process, hvori hans mor ända från år 1615 varit invecklad (hon hade nemligen blifvit anklagad för hexeri), och Kepler såg sig derigenom nödsakad, att, sedan han i Linz, 1620, måst uthärda en belägringsfasor, på hösten nämnde år resa till Würtemberg, der han äfven genom sitt inflytande lyckades undanrycka sin mor lagens stränghet. — Åren 1628—30 var Kepler i Wallensteins tjenst; reste 1630 till riksdagen i Regensburg, men insjuknade och dog der den 15 Nov. 1630.

Bildhuggaren Anton Wendt har nyligen utfört Keplers staty, hvilken å förestående sida finnes afbildad.

Frågor och svar.

Satt en dag invid sin låga hydda

En dervisch och läste i Koranen,

Då en man, som öfverklök sig trodde,

Kom och bad om svar på trenne frågor.

— Säg mig, — börjar han — hur kan du lära

Att en Gud fins till? Du den ej sett ju,

Icke heller jag, och ingen annan.

Hvad jag aldrig sett, det tror jag aldrig.

— Säg mig: hvarför förebrår du menskan

Hennes ondska? Har Gud henne skapat,

Måste hon ju handla som hon handlar:

Ingen henne kan till ansvar ställa.

— Säg mig slutligen: hur kan väl Satan

Lida af grundskval, fastän Koranen

Har oss lärt, att han en eldkropp eger?

Kan väl elden göra elden skada?

sällskapet; det mångfärgade höstlöfvet på träd och buskar i värdsbusvärdens trädgård och den ännu vackra, skönt doftande bokskogen i bakgrunden, bildade en stor matsal. Bordet var dekoreradt med brokiga höstblommor och omgifvet af en krets af vackra och glada människor; fru Nohr var den enda äldre, hon gjorde »les honneurs» för värden, hennes dotter var festens drottning, Ludvig Trane var dess marskalk med oinskränkt fullmakt, och festen var sannerligen fullt värdig en sådan marskalk och en universalarfving. Under skämt och glädje hördes champagnekorkarne smälla, skälarnes mängd var det snart icke möjligt att räkna, och flera af dem innehöllo häntydningar, som kommo Wilhelms hjerta att klappa af hänförelse.

Efter måltiden spred sig sällskapet i smågrupper; några gingo in i huset, andra stego utför den branta sluttningen vid slutet af trädgården och vandrade öfver mossen emot skogen, emedan de ville begagna den korta eftermiddagen, för att innan de foro hem annu en gång få spatsera under bokarnes kronor. Bland dessa var Emma

Tigande invid sin låga hydda

Satt dervischen, läsande Koranen,

Utän att ett ord till svar der gifva:

Men då nu den frågande mer evvist

Frängde på — då fattade den gamle

Lugnt en jordklimp och med samlad styrka

Vrok den häftigt emot frågarns hufvud,

Att turbanen flög ifrån hans hjessa

Och han sjelf bedöfvad, sjönk till marken.

— Då den fallne fick sin sans tillbaka,

Sprang han upp och skyndade med vrede

Bort till kadin, att vid dennes domstol

Fordra räkenskap utaf dervischen.

— Denne kom, och uppå domarns fråga,

Om han våldet gjort, och af hvad orsak;

Gerningen han genast öppet tillstod

Med det tillägg, att han derigenom

Blott besvarat hvad den andre frågat;

Och till denne, som förvånad stod der,

Nu han vände sig med dessa orden:

— Säg mig först: hur kan utaf mitt kast du

Känna smärta? Gode kadi, kan du

Något se? Jag ingenting kan märka:

Hvad jag aldrig sett, det tror jag aldrig.

— Säg mig sedan: huru kan du fordra

Räkenskap af mig för denna handling?

Som jag handlar, måste jag ju handla;

Ingen derför bör på ansvar yrka.

— Sist, du jordens son: hur kan du klaga,

Att mitt slag har gjort ditt hufvud smärta?

Det jag kastat, var ju blott en jordklimp:

Kan väl jorden göra jorden skada!

* * *

Att dervischen blef af kadin frikänd

Säggen oss förmält; men den förtiger,

Nohr, som med en af sina intimaste väninnor under armen följde en liten stig, hvilken icke gick alldeles i samma riktning, som den de andra hade valt.

Wilhelm hade blifvit kvar i trädgården; hans hjerta var i detta ögonblick för fullt, för att söka sällskap; han var så innerligt glad öfver sin vackra fest, så intagen i sin vackra borddame, så lycklig — att han knappast kunde tro att en människa kunde blifva lyckligare . . . och likväl, jo . . . Hans tankar förvirrades — han stötte hufvudet emot en trädstam och tillslöt ögonen . . . han var kanske litet tung i hufvudet i detta saliga ögonblick. Kan glädjen ensam berusa, huru mycket mera kan den det icke då, när den förenar sig med kärlek och champagne.

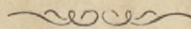
Ludvig lade i förbigående sin hand på hans skuldra, och Wilhelm såg upp.

— Derborta går Emma, dernere på stigen med Carolina . . . och du står här? — sade Ludvig och gick in i huset, utan att se sig om efter honom.

— Ja, han har rätt, han har rätt! — utbrast Wil-

Om hans motpart, som helt flat smög undan, Öfvertygad blef af hans bevisning.

Emil Oswald.

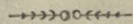

Drottning Victorias resa i sina provinser.

Englands drottning har nyligen gjort en utflykt genom åtskilliga sitt rikets provinser och har dervid, såsom vanligt är, der kungliga personer fara fram, blifvit mottagen med jubel, knäfall och underdåniga bugningar.

Hon har härunder äfven besökt det historiskt ryktbara slottet Warwick, och den å sidan 241 meddelade planchen framställer det ögonblick, då hon å nämnde slotts grund planterar en ek.

Stoneleighs kloster, ej långt ifrån Nottingham, var ett af drottning Victorias nattquarter, och å sidan 240 kunna vi se huru hennes sängkammare der såg ut. Den väldiga sängen här påminner om vår allmoges sängställen i norra provinserna, hvilka i den stora stugan taga sig ut som små hus för sig.

Upsala-historier.

I.

En för sina många muntra och qvicka påhitt bekant kandidat i Upsala räknade till sin umgängeskrets äfven en mycket fredlig student, som af någon anledning fått öknamnet »Hönan.»

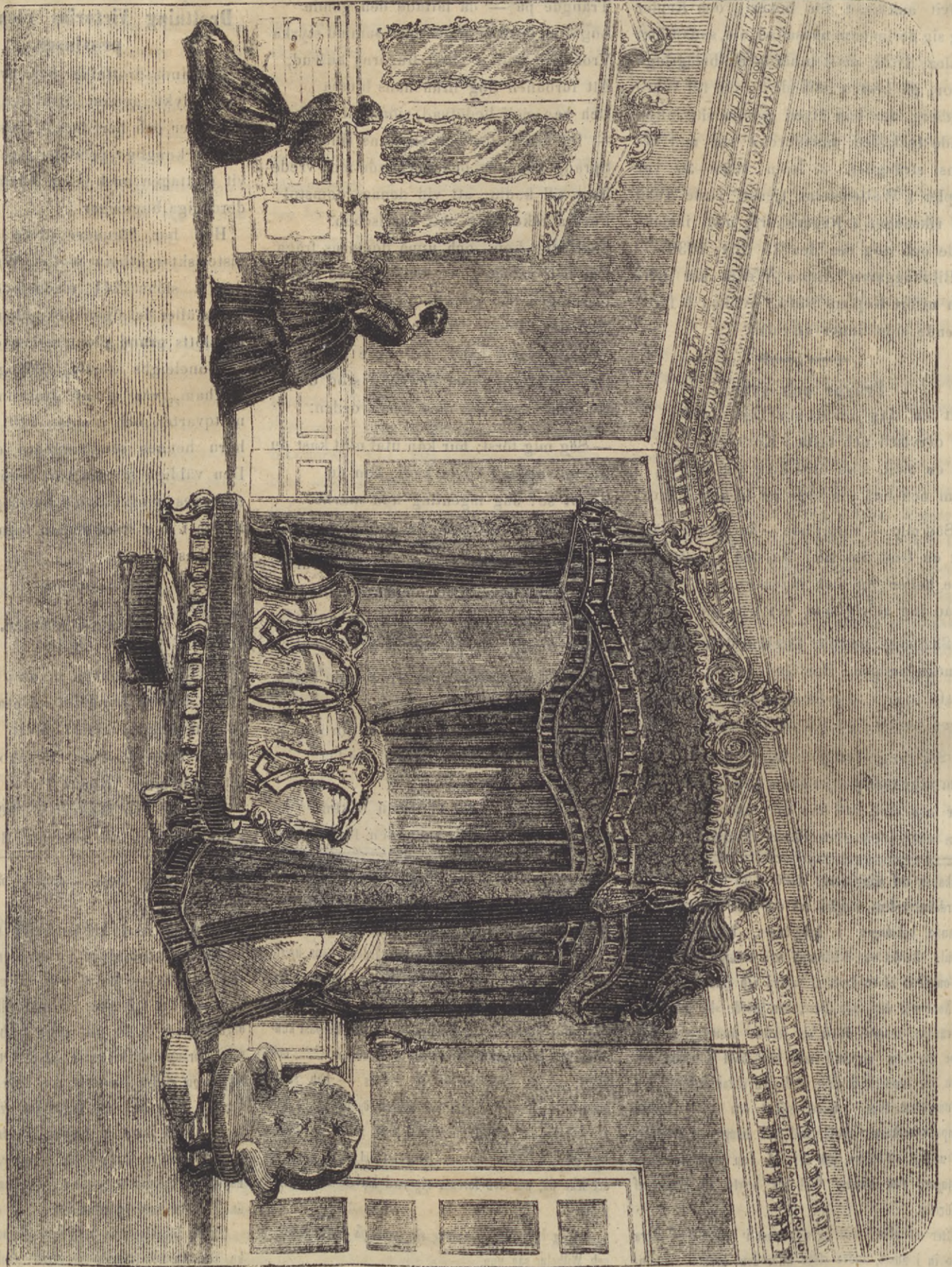
Kort före en läsetermins början får vår kandidat bref från sin vän, Hönan, hvil-

helm. — Der går hon . . . dernere på stigen — ja, nu eller aldrig!

Och hastigt rusade han bort genom trädgården, lade handen utan betänkande på den låga hägnaden och sprang raskt öfver häcken, för att hastigare upphinna den åskade. — Han hade glömt att backen låg straxt utanför hägnaden, och att den gick nästan tvärbrant nedåt mossen. Språnget gaf honom en sådan fart, att han kom långt utom sjelfva den punkt, der backen stupade ned; han fick derfor intet fäste förrän han från den betydliga höjden nådde foten af branten, och der föll han, slog hufvudet emot en sten och blef liggande. Trädgårdshägnaden var kulminationspunkten. Hur hastigt är det icke ändå bestäldt, med en människa!

Emmas följeslagerska hade flera gånger sett sig tillbaka, som om hon väntade att någon skulle komma efter dem; men Emma sjelf gick deremot sin väg framåt, som om hon ingen väntade. Vid en af dessa vändningar såg fröken Carolina buskarne, som utgjorde häcken vid ändan af värdsbusvärdens högt belägna trädgård, öppna sig och

(Fortsättning pag. 242.)

Brothing Victorias sängkammare i Stoneleigs kloster.

Drottning Victoria vid Warwicks slott.

ken ber honom skaffa sig ett treffligt, möbleradt rum för instundande termin.

När beskrifvaren någon tid derefter sjelf infann sig i universitetsstaden, uppsökte han genast sin kandidat och frågade denne om han lyckats få något möbleradt rum åt honom.

Detta bejakades och de båda vännerna följdes åt, för att taga lokalen i ögonsigte.

Men när man inkom i det förhyrda rummet, befanns detta vara så tomt, att man der ej kunde upptäcka minsta småsak.

— Hvad tusan vill dethär säga? — utbrast Hönan nu. — Du sade ju att rummet skulle vara möbleradt?

— Ja, visst är det det! — svarade kandidaten helt lugnt. — Ser du inte der?

Han pekade härmed på ena väggen, och då kamraten närmare betraktade denna, upptäckte han, att hans vän å densamma uppslagit — en pinne.

II.

Då i början af 1850-talet den stora solförmörkelsen var nära förhanden, hade den ofvannämnde kandidaten flera gånger hört "Hönan" med största intresse omtala det väntade fenomenet samt att man då detta inträffade säkerligen skulle kunna göra åtskilliga intressanta observationer.

Detta medgaf kandidaten, men hade emellertid föresatt sig att Hönan ej skulle få se solförmörkelsen. Då den märkvärdiga dagen kom, bjöd han derföre till-

en människoskepnad fara ut i luften och beskriva en bäge nedemot marken. Vid hennes utrop värde sig äfven det öfriga sällskapet om, och så högt var fallet, att de alla finga tid att igenkänna Wilhelm. De sprungo ditåt och funno sin hyggelige värd liggande som död. Med stort besvär blef han buren upp för stigen och förd under tak i värdshuset, blef badad och rullad; men churu han andades, visade han likväl intet annat tecken till lif. Det var ett bedröfligt slut på den glada festen.

Och föga tröstande var det yttrande, som en tillkallad Aesculapii lärjunge i trakten afgaf till de bekymrade vännerna. Det var en häftig hjernfeber, menade han; den hade redan beröfvat Wilhelm medvetandet och skulle sannolikt samma natt sluta med döden. Under andra omständigheter skulle han icke tillåta att man flyttade honom; men, så som det nu var, ville han tillråda, att man lade honom i en vagn med sängkläder och såge att man finge honom hemkörd med så stor försigtighet som möjligt.

Det är besynnerligt huru lätt människorna finna sig i det, som icke kan ändras, och derför är en "fait ac-

sammans några vänner och bland dessa äfven nyssnämnde olycksfogel. Man började då rätt tappert pokulera och särskildt blef hönan så ofta och grundligt "tryckt" af kamraterna, att han slutligen insomnade.

De muntra bröderna gingo då ut, att betrakta förmörkelsen, och först när denna var förbi kommo de tillbaka och väckte den sofvande.

Denne blef mycket förargad öfver att han ej fått vara med och se, men fick dervid till svar: "Det är ditt eget fel; du låg ju och sof, ditt kräk!"

— Nå, då kan ni väl åtminstone berätta, om ni gjort några intressanta iakttagelser under förmörkelsen!

— Nej, — svarade vår kandidat — det var just ingenting särdeles att observera; för min del märkte jag ingenting annat än att hönsena sof.

Charad.

Mitt första med ett t till slut,
Var förr i världen mycket fruktad;
Ty hvar den drog i härnad ut,
Blef mången tapper kämpe tuktad.

Mitt andra i mitt hela fås
Till öfverflöd — en omtyckt vara,
Helst utaf tanters glada skara —
För litet nog det kan bestås.

Mitt tredje funnits i hvart land,
Men allrämest i fordna dagar,
Då sjelfve kungen der ibland
Fick lyda undersåtens lagar.

complé" vanligtvis så fördelaktig. Wilhelms vänner blefvo väl förskräckta; men då de måste anse honom så godt som död, hemtade de sig långt hastigare, än man skulle ha väntat, och då de ej kunde uträtta något genom att stanna kvar, och glädjen var förstörd, skyndade de sig att komma i sina vagnar igen.

Det var ett hastigt slut på universalarfvingens herrlighet, tänkte de flesta, då de lemnade den ohyggliga scenen. Den som finge ärtva honom, tänkte herrarne; och den herren, som nu red Wilhelms häst hem, hade nog själsstyrka, att finna en ganska angenäm förströelse i den oväntade ridturen. De sågo alla bekymrade och allvarsamma ut, och damerna hade tårar i ögonen. Fru Nohr, Emma, Ludvig och ännu en herre till hade stannat kvar, för att se huru Wilhelm blef lagd i vagnen, och sedan ämnade de båda damerna och herren åka och Ludvig rida till staden; den unge doktorn hade lofvat köra för Wilhelm.

Det hade emellertid i det närmaste blifvit afton. Den skadade hade blifvit lagd på en soffa, en kappa hade

Om till mitt hela någon gång,
Du, främling, kommer; då jag vågar
Att mången dig beskäftigt frågar,
Ifall sejouren der blir lång:

"Hvad gör herrn i? — Kanske i snus?
I spannmål eller ädla viner?
I skog? I egendomar? Hus?
Guano eller krinoliner?"

Men svarar du: "I intet alls,"
Då låtsar man sig knappast höra't,
Drar "fadermördarn" öfver örat
Och frågar tveksamt: "Hvad befalls?"

Mitt hela saknar ej behag,
Tvärtom är det, uti mitt tycke,
Till ytan just ett riktigt smycke
Och blir det mer för hvarje dag.

Blandade Ämnen.

Stränga lagar. Bland de många egendomliga lagstadganden, som finnas i Kina må exempelvis anföras följande. Den som är nog samvetslös att i en embetsberättelse till kejsaren, på grund af någon dusör eller dylikt, loforda en person, som ej eger någon verklig förtjenst, straffas med döden och hans egendom blir konfiskerad. — En läkare, som skrifver ett oriktigt recept, afstraffas med 100 slag. — Om en tjänare vid några sammankomster i kejserliga palatset på ett eller annat sätt uppför sig oskickligt, så bekommer husbonden hälften så många slag som tjänaren, eller 50.

blifvit bredd öfver honom, så att endast hufvudet var oböljdt. Blek och blodig, med tillslutna ögon och orörlig såg han ut som en död. Emma satt vid fönstret och stirrade utåt trädgården, stödde hufvudet emot handen och gret. Fru Nohr och den kvarblifne herren af sällskapet, en ung baron och egare af ett stort gods, gingo samtalande af och an på en af gångarne i trädgården. Man väntade blott på att vagnen skulle blifva förspänd.

Ludvig kom in i rummet. Han gick fram till Wilhelm, betraktade honom, nämnde flera gånger hans namn och sade, då han ej märkte något tecken till lif:

— »Min stackars guldisk! Det var en bedröflig ände på herrligheten. Och så hastigt sedan! Ja, vore man lika klok förut som efteråt, så kunde mycket ha varit helt annorlunda. Huru lätt hade jag icke kunnat få honom att göra testamente. Men hvem tusan kan tänka på att sådanhär skall hända! Det är en svår förlust, en rätt svår förlust att mista en sådan guldisk, och det så snart efter sedan man fångat den.

— Nå, grät nu icke, Emma! — fortfor han. —

Tallipot-trädet. Ett blad af detta jätteträd, som är inhemskt på Ceylon, blef för kort tid sedan öfversändt till England. Detta blad var väl bibehållet; det höll elfva fot i längden, sexton i bredden och fyratio fot i omkrets. Sex personer kunna under ett enda sådant blad finna skydd emot solen och två eller tre sådana betäcka på Ceylon en infödings hela hydda.

Anfall mot Alexanderv. Humboldt. Det är storheternas vanliga öde att blifva antastade af afundsmän eller pygméer, och vanligen skonans härvid hvarken de döda eller de lefvande. Äfven den presterliga fanatismen håller sig härvid gerna framme, helst då det gäller att angripa män, som med vetenskapens ljus sökt skingra det af kyrkans tjenare så högt värderade andliga skumrasket.

Så har nu äfven helt nyligen en jesuit vid namn Burgstaller för lärjungarne inom Vorarlbergs stift i Österrike predikat emot Alexander v. Humboldt och berättas dervid bland annat ha yttrat följande:

"Han har skrivit stora böcker, i hvilka det står att läsa om mångahanda saker; men blott om Gud intet enda ord; — dessa äro dåliga böcker. Humboldt har ingenstädes anträffat Herren, lika litet, som de mjölkgifvande djuren, hvilka äfven samla örter och botanisera ganska bra. Skillnaden emellan denne lärde och dessa djur ligger, när allt kommer ikring, endast deruti, att de sednare gagna människorna, idet de gifva dem mjölk, hvar-

Hvad skulle baronen tänka, om han såge det? Håll dig nu vid honom, det vill jag råda dig till; han är i själfva verket också bättre; — baron och godsegare var Wilhelm ändå icke med alla sina fyrkar. Och hur ofta har du icke själf sagt att han tråkade ut dig med sin studentaktiga sentimentalitet. Ja, trelig var icke min guld-fisk, men han var en ganska utmärkt kassör — nu är det förbi.

Och med detta liktal öfver vännen fattade han Emmas hand, för att föra henne ut ur rummet. Hon stannade, för att torka sina ögon.

— Stackars Wilhelm! — sade hon. — Det är ändå ett förskräckligt sätt att sluta sina dagar. Hu, se! han lefver då än, han rör sig!

Och hennes tårar strömmade på nytt.

— Det är krampryckningar. Kom, min söta flicka, detder skall du icke stå och se på. Nå, repa mod nu!

Och han tog henne om lifvet och kysste henne.

— Min Gud, Ludvig! — utbrast Emma förskräckt och slet sig lös. — Säg du, han slog upp ögonen och stir-

emot den förre med sina böcker har förderfvat halfva världen."

En episod från Indiska krigsskådeplatsen.

(Se omstående planch!)

Då general Outram i Mars månad framryckte mot Lucknow blef en af de truppafdelningar, öfver hvilka han förde befälet, emellan Sultanpur och Feisabad öfverrumplad af en stark insurgentkår, hvilken den måste leverera en hård strid.

Bridgadgeneralen, som förde befälet, blef i rättan tid underrättad om saken, så att han kunde träffa sina anordningar. Sedan han ordnat sina trupper, lät han derföre på en fördelaktigt belägen höjd uppställa trenne mörsare, för att med dessa bestryka fiendens flank.

De artillerijeser, som skulle begagnas för detta batteri, voro lastade på en elefant, kallad Kubadar-Moll II, ett namn, som redan hans mor gjort berömdt i Indien. Sedan dessa mörsare blifvit aflastade, uppställdes de å behörig plats, och elefanten posterade sig några steg bakom desamma.

Striden började; batteriet öppnade sin eld och gjorde fienden stor skada. Men då insurgenterna sågo att det stod isolerad, beslöto de att bemäktiga sig det och framryckte i massa mot detsamma. Engelsmännen höllo dock godt stånd och fortsatte sin eld, men ledo snart svåra förluster genom fiendernas gevärseld.

Elefanten, som med uppmärksamhet

rade på mig! Det var förskräckligt! Ögonen voro så stora, så runda och hemska!

— Du yrar, min vän, han ligger ju alltjemt med tillslutna ögon — och medvetandet är borta. Det är förspilda tårar att gråta för honom; han vaknar ej mera. Kom nu, söta Emma!

Fru Nohr och baronen kommo åter framåt huset; Ludvig förde Emma ut till dem och sade:

— Ni bör icke stanna härinne, fröken Emma; det upprör er alltför mycket och det kan ni icke tåla. Ja, fröken, tacka Gud för, att ni icke har stått i något annat förhållande till Schultz än att ni rätt och slätt varit bekant med honom. . . Jag har i honom förlorat min bästa vän; det är en bitter sorg. Bäste herr baron, bjud fröken Emma er arm och för henne till vagnen; frun vill kanske vara så god och hjälpa mig ställa till rätta med det, som ännu återstår här.

Och så gick han med fru Nohr derifrån och öfverlemnade Emma åt baronen, som mer än gerna åtog sig den unga damen, i hvilken han länge varit dödligt för-

följde stridens gång, såg att artilleristerna föllo och behöfde någon undsättning. För att göra någon nytta, tog han ur ammunitionsvagnarne venster om batteriet karjuser och räckte dessa med snabeln åt soldaterna, för hvilka denna hjälp kom ganska väl till pass.

Fienden ryckte dock fortfarande framåt; men icke destomindre lyckades det de ännu återstående tre artilleristerna, att på nytt ladda kanonerna, hvarefter de dröjde något, för att med en salfva mottaga fienden — då de alla tre nedfölla dödligt sårade.

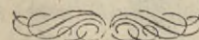
Kanonieren, som höll luntan, ropade idetsamma han föll:

"Hjelp, tappre Kubadar!"

Elefanten närmade sig nu, fattade luntan med snabeln och aflossade den första kanonen, hvarvid insurgenterna studsade tillbaka. Han var just i begrepp att för andra gången gifva eld, då tvenne infanterikompanier, som blifvit skickade till batteriets undsättning, ankommo och efter en häftig strid trängde insurgenterna tillbaka.

General Napier egnar i sitt verk öfver Indiska kriget elefantens förtjenster ett särskildt kapitel, och det är bekant, att Heider-Ali, fadren till den berömda Tippos Saib, i en strid mot Mahratterna år 1760 endast hade en af sina elefanters mod att tacka för sin räddning.

(Illustrirte Zeitung.)

älskad, men som hitintills helt och hållet hade förbisett denna böjelse. Och då hon nu lade sin arm på hans, tyckte han att hon rodnade och kanske för första gången upptäckte hans känslor för henne genom den talande blick, hvarmed han erbjudit henne sitt sällskap . . . och baronen orerade med en sällsynt våltalighet, och oakadt lifvets korthet och lyckans ostadighet voro föremålen för hans betraktelser, kände han sig likväl utsägligen väl tillfreds. Baronens var uppfyllt af hopp och kärlek; det föll honom icke in att den enes död är den andres bröd; han tänkte på det hela taget ej vidare på Wilhelm, än samtalsämnet ovilkorligen gaf anledning till.

En half timma derefter rullade de bort emot hufvudstaden. I gående kördes der en vagn efteråt, der Wilhelm låg nedbäddad i bolstrar och dynor, och då denne kommit hem, blef han lagd under riktig läkarevård.

(Forts.)

En episod från Indiska krigskådeplatsen.

Härmed följer Romanbihanget: "Adepten," pag. 65—72.

Nästa No utgifves Söndagen den 8 Augusti.

C. PETERSENS OFFICIN 1858.